

Виходить у Львові
щодня (крім неділь і
гр. кат. св'ят) о 5-ій
годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Вісьма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лиш на
окреме жаданє і за зложенем
оплати поштової.

Рекламації
незачептані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата
у Львові в агенції
дзєвників пасажа Гавс-
мана ч. 9 і в д. к. Ста-
роствах на провінції
на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть роау „ 1-20
місячно . . . „ —40
Поодинокє число 2 с.
З поштовою пере-
сылкою:
на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ —90
Поодинокє число 6 с.

Вісти політичні.

Відкрите парламенту і будучий его вигляд.

Як доносять телеграми з Відня, державна рада буде відкрита дня 15. червня першим інавгураційним засіданєм, на яким Цісар виголосить престольну бесіду, а друге звичайне засіданє відбуде ся дня 18. червня, а на его дневнім порядку стане вибір президії. Яко кандидата на президента палати називають др. Ебенгоха, маршалка краєвого Горішної Австрії. Що до кандидатур на двох віцепрезидентів, то так вільнодумні Німці, як Чехи і Поляки будуть ставити свої кандидатури. Соціалісти — як пише Deutsche Corresp. — не будуть ставити власного кандидата, а підопрут вибір вільнодумного Німця з IX. віденського округу др. Гока. Чехи мають поставити кандидатури др. Жачка, а про Поляків доси ще нічого не звісно.

Головні дні виборчі з 14 і 17 мая і доповняючі та тісніші вибори, переведені опісля, не дали ще повного числа послів нової палати (516) австрійської ради державної, однако вже тепер можна собі уявити приближний вигляд нової палати. Найбільшим числом сторонництвом будуть християнські соціали, або т. зв.

антисеміти, котрі в злучі з католицькими людовцями (т. зв. центром) досягають уже тепер до сотки (97) голосів, а злука та забезпечена тим способом, що визначний провідник центра, горішно-австрійський маршалок др. Ебенгох, заявив приступленє до християнсько-соціального сторонництва, що викликало немале зворушенє в ліберально-жидівським дзєвникарєтві. Др. Ебенгох має стати президентом посольської палати. Другим з черги сторонництвом парламентарним що до числа суть соціал-демократи, котрі вже осягнули понад 80 мандатів і ще збільшать ся числом, наколи буде відомий вислід всіх виборів. Побиті в головних виборах німецькі поступовці і людовці поправили ся трохи в доповняючих і поновних виборах, так що німецькі поступовці будуть мати 20 послів, а людовці може вєспіють натягнути до 30 мандатів. Далеко меншими успіхами можуть виказати ся німецькі хліборобники і вільні всеніці (з табору Вольфа). Разом отже ті німецькі сторонництва, собі доволі споріднені, будуть мати около 70 голосів. — Після страшного поражєня в головних виборах піднесли ся також трохи й молодочехи, так що будуть мати около 20 мандатів (ледво третину давного стану посіданя). До сего треба дочислити 6 старочехів, 2 реалістів (партия проф. Массарика), 30 хліборобників і 16 католицьких людовців (ті по-

слідні зросли в пятеро і здобули також в Чехах мандати — перше мали лише в Мораві). Колиби отже повело ся бодай ті сторонництва зєдинити в спільний клуб (в тім напрямі робить др. Падак пильні заходи), то сей чеський клуб зєдинений числив би 74 (коли давніше молодочехи і старочехи разом з фєвдалами мали около 80 голосів). Чеські католицькі людовці будуть мати визначного провідника в особі нововибраного гр. Ярослава Туна (брата бувшого міністра президента гр. Франца Туна). — Полудневі Славяни вийшли також значно скріплені. Іменно християнсько-соціальне сторонництво словінське вибрало 18 послів (коли тимчасом ліберали словінські мають лєдво 5), Хорвати мають 11 послів, котрі також будуть іти в многих справах з християнськими соціалами. Зате зменшило ся число Італіянцив на 14, позаяк Триєст дав самих соціал-демократів. О скілько на сторону християнських соціалів підуть галицькі послы, не можна ще сегоднє розбирати, поки не буде ся мати повного вислїду галицьких виборів. То буде також рішати і при виборі президії посольської палати. Як вже в горі ми згадали, президентом має стати др. Ебенгох, другим віцепрезидентом др. Жачек, котрий займав то становище і в давній палаті, але о першу віцепрезидентуру буде вєсти ся горяча борба. Після парламентарних

8)

В дорозі по атлантийских островах.

Після дра А. Гоффа, Е. Шардта і др. —
зладив К. Вербенко.

(Дальше).

То в марті, якраз в самі жнива. На доли зносять і спускають саньми безліч вязанок цукрової трощі і бананів. Та й селяни уживають тут волових саней. Бєсть то звичайно більше або менше широкий поміст на підкованих копанцях, котрий кінчить ся вієм з ярмом, в котре запрягають пару волів. Вючним зв'язком побіч саней єсть звичайно чоловік, рідко осел. Цукрова троща, яку тут люди глодають, має бути не лиш смачна але й поживна. Осел притім не конче добре виходить: він мусить ждати, аж его погонич достаточо обглодає трощу і виссе єї; аж тоді жує він недогризки так само вдоволенний і щасливий як его пан, коли гризе сьвіжу. На то він і осел.

Тут вся робота господарска сходить ся разом, бо треба й рілєу обрабляти і доглядати цвитухих та дозріваючих рости і жниво робити. А жниво буває тут два рази до року. Лиш виноград, плятан і дуб стоять тут в марті ще без листя мов серед зими; але вже в половині сего місяця зачинають і они зеленіти ся. Управа рілі єсть тут ще дуже нужденна. Знєряди господарські, яких уживають Мадей-

рани, суть дуже примітивні. Крім старосьвітських деревляних плугів не знають тут инших. Земля єсть так урожайна, що єї не треба гноїти або хіба лиш дуже мало, щоби зародила трохи того збіжа, якого потреба господарєви. Тут сїють найбільше пшеницю і жито, а відтак кукурудзу. Та й молочене збіжа відбуває ся тут в спосіб дуже примітивний. Ціпа а тим більше механічних молотїлень тут не знають; замість того молотять збіже волами. На отвертїм тоці мусять воли волочити підковані сани по колосу і так витискати зерно з него. Збіже мелють на дуже простих жорнах.

В декотрих сторонах острова треба поля наводнювати, що єсть сполучене з великими трудностями. Гірєкі части острова бувають більшу часть року вкриті хмарами і там падають дощі, а воду, яка збирає ся в горах, спроваджують відтак на долину штучними водопроводами, званими „левадас“ і тут наводнюють поодинокі ґрунти після установленої системи. Кожда левада стоїть під доглядом комісії, котра допильнує розпроводжуване води. Завдяки тому штучному наводнюваню удержують ростиність на побережу навіть в найгорячішій літї зовсім сьвіжою.

Найбільше знаним добутком землі сего острова єсть славне на весь сьвіт его вино. Перший виноград спроваджено на Мадейру з початком 15 столїтя з Кипру і Крети. Около управи винограду на Мадейрі заслужили ся найбільше Сзуїти. Они спроваджували виноград з Бургундії і з над Рєну та убагородняли ним винну лозу пересажену з Кипру і Крети. Але в сїмдесяти роках минушого сто-

лїтя знищила була філоксєра виноград і на Мадейрі; з часом однак удало ся й там винищити того шкідника, а новозасаджений виноград дає тепер тільки вина, що річно вивозять его 9000 піп¹⁾ за границу.

Славне вино „Мадейра“, майже лиш саме біле — червоного роблять дуже мало — вирабляють головно лиш з того винограду, що росте на полудневій стороні острова в сторонах міста Фуншаль, рибацького села Кама до Льобос²⁾, Кампанаріо і т. д.; виноград, що росте на північній стороні острова, дає лиш послїднійші сорти. Головна маса вина, яке вирабляють на острові, єсть т. зв. вино „Бордальга“ або звичайне „Мадейра“. Виноград, з якого се вино роблять, виводять на високі деревляні решітки уставлені поза корчами а грозна сткнають вже в серпни, коли они хоч вже досїли але все ще зелені. Найліпше вино Мадейра або т. зв. Мальвазію, вино Боаль і Серсіаль роблять з окремої породи винограду. Щоби молоде вино добре виробило і борзо постаріло ся, значить ся, щоби набрало потрібної сили і ароми, ставлять его на цілий рік в окремих до того магазинах зі склянною кришею до сонця або держать его в огріваних до 40 степенів магазинах.

Побіч вина єсть на Мадейрі найважнійшим добутком рільного господарства цукор з цукрової трощі, котру давними часами пересаджено тут з Сицилії. Як великої ваги була

¹⁾ Піпа, португальска міра, має пересїчно 500 літрів.

²⁾ В попереднім фєйлетоні було хибно сказано „Камера де Льобос“.

лічила його тяжко в голову, а бляха, котрою було точило обложено з боку, покалічила також і обох згаданих повисше шлюсарів в голову і руки, але легко. Друга половина каменя вдарила з такою силою в стіну, що пробилася єї наскрізь і зробила таку діру, як колиб від бомби. Торналя відвезено неспритомного до шпиталю а два другі покалічені лічать ся дома. Що стало ся причиною пукнення точила, годі знати.

— З „Труда“. Щоби дати можливість нашим дівчатам навчити ся жіночих робіт і тим забезпечити собі на будуче удержане, постановили ми приймати до нашої бурси почавши від 1 вересня 25 дівчат на науку в наших робітнях і на удержане. — Услівля прийняті наступючі: 1) Укінчений 14 рік життя; 2) зобовязане родичів взгл. опікуна, що їх донька взгл. поручениця повістане в нашій бурсі 3 роки, бо такий час потрібний є до набутя фахового образования; 3) зобовязане родичів взгл. опікуна, що будуть платити крім одноразово 4 К вписового і 4 К на з'ужитє меблів, також місячно по 28 К за харч, помешканє і науку. До подання, яке внести належить на руки дирекції у Львові, Ринок 39 найпізнійше до 30 червня, треба долучити крім висше наведених зав також метрику, свідоцтво здоровля і послідне свідоцтво шкільне. — Заведене наше обіймає наступючі відділи: 1) шитє і крій біля, 2) гафтованє і т. п., 3) шитє і крій суконь, 4) моднярство, 5) наука купецтва в sklepi. — Дирекція жіночої спілки промислової „Труд“ у Львові.

— Ізза феника. Дивний і оригінальний в своїм роді процес цивільний закінчив ся оногоди у віденським краєвим суді цивільним під проводом радника висшого суду краєвого Кана. Веркмайстри Юліян Лагодзіц і И. Саламон в Посаді Сяніцькій винайшли були в 1900 р. якийсь прилад до здоймання товарів з вагонів залізничних і дали собі через віденського заступника в справах патентових п. Стан. Дзбаньського опатентувати свій винахід на Австро-Угорщину і Німеччину. В грудни 1903 р. треба було за німецький патент заплатити четверту річну належитість в сумі 150 марок, а Франц Бартік, котрий обом винахідникам доставляв гроші на опатентованє їх винаходу, післав з Карльсбаду після обчисленя тамошного уряду почтового 175 корон і 72 сотиків до патентового уряду в Берліні. Але берлінський уряд почтовий обчислив прислану суму на німецькі гроші трохи инакше і виплатив патентовому урядови лиш 149 марок і 99 феників, отже о 1 феника менше, як належало ся тому урядови. Берлінський уряд патентовий завізвав тоді берлінського посередника патентового Максимиліана Мінца, котрий заступав Дзбаньського, що би він доплатив бракуючий феник. Мінц замість доплатити той феник, повідомив о воім свого віденського товариша а Дзбаньський ані не післав бракуючого феника Мінцови, ані не повідомив о тім своїм сторони. Так само стало ся й з другим розпорядженєм берлінського уряду патентового, котрий зажадав доплати бракуючого феника а крім того ще й карі в сумі 10 марок під загрозою утрати права патенту. Годі уряд патентовий вернув 149 марок і 99 феників назад та заявив, що право патенту вже вигасло. Тепер же Лагодзіц і якийсь Мах яко цесіонарі другого винахідника запізнали через адвоката д-ра Фелікса Гинігемана обох заступників патентових о заплату 14.439 корон відшкодованя. Заступники обжалованих др. Йос. Ціпсер і др. Берт. Ліпшіц оспорювали вину своїх клієнтів і доказували, що не настала ніяка шкода. Позаяк на розправі були також і два знатоки, гофрат Шцендорфер і інжинієр Хрістензен, котрі оба заявили, що не настала ніяка шкода, бо винахід не має ніякої вартости, то трибунал відкинув жалобу.

— Самоубийство. В неділю рано кинула ся недалеко моста під Кульпарковом, в самоубийчій намірі під колеса над'їзжаючого поїзду 24-літна Павлина Сидоровичівна донька буйшого міського огородинка, і згинула на місці. Сидоровичівна занята була у фабриці кафлів п. Левинського. Що було причиною самоубийства, не знати; здогадують ся, що якась любовна історія, бо перед самоубийством віділи Сидоровичівну, як она розмавляла з якимсь

молодим мужчиною. Страшно порозриване тіло самоубийниці лежало ще вчера через цілий день на місці катастрофи.

Телеграми.

Відень 28 мая. „Wien. Ztg.“ оголошує: Є. Вел. Цісар санкціонував ухвалений галицьким соймом краєвим проєкт закона, змінюючий кілька постанов закона з 11 червня 1905 о правних відносинах учителів в публичних школах народних.

Відень 28 мая. Угорський президент міністрів Векерле відбув нині конференцію з австрійським президентом міністрів бар. Беком в справах угодових, а о год. пів до 2 буде прийнятий на аудієнції у Цісаря.

Буданешт 28 мая. З хорватско-сербських кругів політичних доносять о вчерашній конференції з баном Пелчевичем, що відкинено пропозиції правительства угорського в справі мови на залізницях і всякі дальші переговори признано за немаючі ніякої ціли.

Берлін 28 мая. Шеф австро-угорського генерального штабу Конрад фон Гіцендорф прибув тут нині рано і відвідав перед полуднем міністра війни і канцлера Більова. Вечером відбуде ся на его честь обід у генерала Мольткого.

Париж 28 мая. Російський терорист Петров потвердив перед слідчим судиею, що вибух, котрого жертвою він став ся, настав в хвили, коли він хотів виймати кулю з револьвера. Російський комітет не хоче дати пояснень що до організації російських революціоністів.

Гонг'конг' 28 мая. До бюро Райтера доносять із Сватова, що там наспіла вість о вибуху непокоїв у Вонг'конг', де поубивано всіх урядників і спалено правительственні будинки. В ціли здушення розрухів вислано войско.

Тегеран 28 мая. В місті був вчера спокій. Всі sklepi позамикано; парламент не радив. Рагінкана, котрого люди допускали ся рабунків в Табріс, інтерновано у єго власній палаті, але парламент тим не вдоволяє ся і домагає ся єго арештованя. До Табріс вислано телеграфічний приказ поробленя кроків в ціли здушення ворохобні. Число убитих підчас подій в Табріс має бути пересадне.

НАДІСЛАНЕ.

Плуги до ораня, нової системи, випробовані і з порукою по 11 і 12 зр. (22 і 24 К).

Колісницї до плугів, колеса цілком залізні по 8 до 10 зр. (16 до 20 К).

Плуги цілком залізні до садженя і підгортаня картофель, дуже добрі по 12 — 16 — 20 зр. (24 — 32 — 40 К).

вирабляє

Іван Плейзя
в Турці під Коломиєю.

— ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА — „Розмова цьвітів“. Звітна з своєї рухливости фірма пп. Кавчинського і Оберського у Львові (ул. Кароля Людвика ч. 7) видала своїм накладом в руськім язичі нову товариську забаву під поданим заголовком. Гадки на 64 карточках, уло жив п. Денис Сумик. Виданє представляє ся дуже хорошо, а забава займаюча і цікава. Хто купить, не пожалує. Набувати у накладці.

Рух поїздів залізничних

важний від 1. мая 1907 — після часу середноєвропейського.

Примітка. Грубі числа означають поспішні поїзди; нічні поїзди означені зв'язкою. Нічна пора числить ся від 6. години вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Приходять до Львова:

- З Кракова: **8-40***, **2-31***, **8-55**, **1-30**, 5-50*, 7-25, 9-45, 5-25, 9-50*.
З Ряшева: 1-10.
З Підволочиск (голов. дворець): 7-20, 12-00, **2-16**, 5-40, 10-30*.
З Підволочиск (на Підзамчє): 7-01, 11-40, **2-02**, 5-15, 10-12*.
З Черновець: **12-20***, 5-55*, 8-05, **2-25**, 3-55, 9-01*.
З Коломиї, Жидачева, Потуптор: 10-05.
Зі Станиславова: 8-05.
З Рави і Сокаля: 7-10, 12-40.
З Яворова: 8-22, 5-00.
З Самбора: 8-00, 10-30, 1-55, 9-20*.
З Лавочного, Калуша, Борислава: 7-29, 11-50, 10-50*.
Зі Стрия, Тухлі: 3-51.
З Белзця: 4-50.

Відходять зі Львова:

- До Кракова: **7-05***, **12-45***, 3-45*, **8-25**, 8-40, **2-45**, 6-15*, 7-20*, 11-00*.
До Ряшева: 4-05.
До Підволочиск (голов. дворець): 6-20, 10-45, **2-17**, 7-00*, 11-15*.
До Підволочиск (з Підзамчє): 6-35, 11-03, **2-32**, 7-24*, 11-35*.
До Черновець: **2-51***, 6-10, 9-20, **1-55**, 10-40*.
До Стрия, Дрогобича, Борислава: 11-30*.
До Рави, Сокаля: 6-12, 7-10*.
До Яворова: 6-58, 6-30*.
До Самбора: 6-00, 9-05, 4-30, 10-51*.
До Коломиї і Жидачева: 2-35.
До Перемишля, Хирова: 4-05.
До Лавочного, Калуша, Дрогобича: 7-30, 2-26, 6-25*.
До Белзця: 11-05.
До Станиславова, Чорткова, Гуслятина: 5-50.

Поїзди льокальні.

До Львова:

З Брухович (від 5 мая до 29 вересня) 3-25, 5-30 по полуд. і 8-20 вечер; (від 5 мая до 29 вересня в неділі і рим. кат. свята) 1-46 по полудни; (від 1 червня до 31 серпня в неділі і рим. кат. свята) 10-05 перед полуд.; (від 5 мая до 31 мая, від 1 до 29 вересня в неділі і рим. кат. свята, а від 1 червня до 31 серпня що дня) 9-55 вечер.

З Янова (від 1 мая до 30 вересня що дня) 1-15 по полудни і 9-25 вечер; (від 12 мая до 15 вересня в неділі і рим. кат. свята) 10-10 вечер.

Зі Щирця від 26 мая до 15 вересня в неділі і рим. кат. свята 9-40 вечер.

З Любіня від 12 мая до 15 вересня в неділі і рим. кат. свята 11-50 вечер.

Зі Львова:

До Брухович (від 5 мая до 29 вересня) 2-28, 3-45, 5-45 по полудни; від 5 мая до 29 вересня в неділі і рим. свята 12-41 по полудни; (від 1 червня до 31 серпня в неділі і рим. свята) 9-05 рано; (від 5 до 31 мая і від 1 до 29 вересня в неділі і рим. свята, а від 1 червня до 31 серпня що дня) 8-34 вечер.

До Рави рускої 11-35 в ночи (що неділі).
До Янова (від 1 мая до 30 вересня що дня) 9-15 перед полуднем і 3-35 по полудни; (від 12 мая до 15 вересня в неділі і рим. свята) 1-35 по полудни.

До Щирця 10-45 перед полуднем (від 26 мая до 15 вересня в неділі і рим. свята).

До Любіня 2-10 по полудни (від 12 мая до 15 вересня в неділі і рим. свята).

За редакцію відповідає: Адам Бреховецкий.

Головна агенція дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошення до всіх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приймати оголошення виключно лиш ся агенція.

Найдешевше можна купити лише

В Аукційній Галі

Пасаж Миколяша

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинности і все можливе до домового уладження.

==== Порозуміне з провінцією писемно. ====

Вступ вільний цілий день.